

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

2026 m. birželio 10 d.
Vilnius

Kopija: Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Siunčiama el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt;

info@enmin.lt; lrvkanceliarija@lr.lv;

eitvydas.bingelis@lr.lv

Originalas nebus siunčiamas paštu

Dėl: Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto Nr. 26-6192(3) dėl Lietuvos Respublikos didžiausių galimų degalų kainų vartotojams nustatymo mechanizmo įstatymo projekto Nr. XVP-1378 ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 8 ir 13¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1379

1. Lietuvos inovatyvios energetikos ir prekybos asociacija (**Asociacija**) susipažino su Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (**Energetikos ministerija**) 2026-06-04 atsiųstu patikslintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės (**LRV**) nutarimo projektu Nr. 26-6192(3) (**Nutarimo projektas**) dėl Lietuvos Respublikos didžiausių galimų degalų kainų vartotojams nustatymo mechanizmo įstatymo projekto Nr. XVP-1378 (**Įstatymo projektas**) ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 8 ir 13¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1379.
2. Įvertinus Nutarimo projektą, Asociacijos nuomone, jį būtina tobulinti dėl žemiau nurodytų argumentų.
3. Visų pirma, Nutarimo projekte vis dar nėra įvertinta Asociacijos teikta pastaba, kad siūlomoje nustatyti Įstatymo projekto 4 str. redakcijoje nėra nustatyta aiškių kriterijų (dedamųjų) į kurias Valstybinė energetikos reguliavimo tarnyba (**VERT**) turėtų atsižvelgti priimdama didžiausių galimų degalų kainų vartotojams apskaičiavimo metodiką (**Metodika**).
4. Nutarimo projektu siūloma Įstatymo projekto 4 str. redakcija nustato tik neapibrėžtus bendrus principus Metodikos priėmimui, kas yra akivaizdžiai nesuderinama su Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (**LRKT**) bei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (**LVAT**) praktika.
5. Bylose, kuriose buvo sprendžiama ūkinę veiklą ribojančių sąlygų nustatymas poįstatyminiais aktais, įstatyme nenustačius aiškių reguliavimo kriterijų, LRKT aiškiai nurodė, kad toks įstatyminis reguliavimas yra neteisėtas, kadangi įstatymine privalo būti įtvirtintos nuostatos, kuriomis būtų nustatyti aiškūs teisinio reguliavimo kriterijai (*LRKT 2013-05-16 d. nutarimas*,

2021-10-15 nutarimas Nr. KT168-N13/2021). Analogiškos praktikos laikomasi ir LVAT praktikoje (žr. pavyzdžiui LVAT 2014 m. kovo 27 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I492-4/2014).

6. Antra, Nutarimo projektu siūlomoje Įstatymo projekto 4 str. redakcijoje yra esminių netikslumų bei neaiškumų, dėl kurių būtų neaiškus Įstatymo projekto 4 str. siūlomo reguliavimo taikymas: (i) Nutarimo projektu siūlomoje Įstatymo projekto 4 str. 1 p. nustatyta, kad: „*metodika turi užtikrinti, <...> kad apskaičiuota didžiausia galima degalų kaina būtų ne mažesnė už faktinę didmeninę degalų kainą*“. Visgi, iš Nutarimo projekto turinio nėra aišku, kas būtų laikoma „faktine didmenine degalų kaina“, ypač atsižvelgus į tai, kad tokia sąvoka teisės aktuose nėra apibrėžta. Juolab, faktinė didmeninė degalų kaina tiesiogiai priklauso nuo konkrečios didmeninės degalų pirkimo – pardavimo sutarties sąlygų bei joje nustatytos kainodaros; (ii) Įstatymo projekto 4 str. 1 p. nuostata, kad didžiausia galima degalų kaina būtų ne mažesnė už faktinę didmeninę degalų kainą, reiškia, kad didžiausia galima degalų kaina galėtų būti lygi faktinei didmeninei degalų kainai ir nebūtų įvertintos degalų pardavėjų logistikos bei kitos prekybos degalais sąnaudos, kas lemtų nuostolingą degalų prekybą. Taip pat, minėta Įstatymo projekto 4 str. 1 p. nuostata neatitinka kitų Nutarimo projekto nuostatų, pagal kurias numatyta, kad turi būti įvertintos degalų tiekėjų sąnaudos; (iii) Įstatymo projekto 4 str. 3 p. nuostata, kad: „*metodikoje nustatyta bendrosios maržos reikšmė turi būti pagrįsta degalų mažmenine prekyba užsiimančių ūkio subjektų palyginamosiomis sąnaudomis*“ yra neaiški, kadangi Nutarimo projekte nėra apibrėžta, kas yra laikoma „palyginamosiomis sąnaudomis“ bei kas į jas įtrauktina.
7. Trečia, Nutarimo projekte nepagrįstai nurodyta, kad siūlomoms didžiausių galimų degalų kainų vartotojams apskaičiavimo ir skelbimo funkcijoms turėtų būti naudojami „vieši šaltiniai“. Visgi, Nutarimo projekte nurodyta, kad turėtų būti remiamasi „Platts“ kotiruotėmis, kurios nėra viešai prieinamas produktas, jos įsigijamos licencijų pagrindu, kurių įsigijimo sąnaudos taip pat turėtų būti įvertintos Nutarimo projekte.
8. Ketvirta, Nutarimo projekte nepagrįstai nurodyta, kad apskaičiuojant didžiausios galimos degalų kainos „N dedamąją“ turėtų būti remiamasi atitinkamo galutinio produkto „Platts“ dienos kainų kotiruote. Asociacija pažymi, kad įsigijamų degalų didmeninei kainai, priklausomai nuo sandorio trukmės (t.y. vienkartinis ar metinis sandoris, tiekimo būdo, t.y. autotransportu ar geležinkeliu ir kt.) taikomi skirtingi kainodaros principai. Priklausomai nuo sutarties tipo, Lietuvoje mažmenininkai degalus perka pagal 3 paskutinių kotiruočių, tiekimo savaitės kotiruočių ar tiekimo mėnesio vidurkį, ar konkretaus vienkartinio sandorio kainodaros sąlygas. Taigi, Nutarimo projektu pateiktas „N dedamosios“ rodiklis, jį apskaičiuojant tik pagal atitinkamo galutinio produkto „Platts“ dienos kainų kotiruotę, neatitinka praktikoje taikomos didmeninės degalų įsigijimo kainodaros ir gali lemti, kad degalai didmeninėje rinkoje mažmenininkams faktiškai bus parduodami didesne kaina nei apskaičiuota maksimali konkrečios dienos „N dedamoji“. Todėl, Nutarimo projekte turėtų būti tikslinamos nuostatos dėl „N dedamosios“ rodiklio apskaičiavimo,

jo nepiriant prie galutinio produkto „Platts“ konkrečios dienos kainų kotiruotės, o turėtų būti atsižvelgiama į didmenio degalų įsigijimo sandorio kainodarą.

9. Penkta, Nutarimo projektas papildytas nuostata, kad: „*Projekto XVP-1378 svarstymo metu turėtų būti labiau pagrįstas šio mechanizmo būtinumas, proporcingumas ir tinkamumas siekiamam tikslui, įvertinant, ar vartotojų apsaugos tikslas negali būti pasiektas mažiau ūkinę veiklą ribojančiomis priemonėmis*“. Visgi, kaip Asociacija buvo pabrėžusi ankstesnėse pastabose Nutarimo projektui, būtent LRV priimdama išvadą dėl Įstatymo projekto turi įvertinti juo siūlomo nustatyti teisinio reguliavimo būtinumą, proporcingumą, tinkamumą siekiamam tikslui ir nurodytoje apimtyje tikslinti Nutarimo projektą.
10. **Atsižvelgiant į išdėstytą bei LRV 2026-06-02 tarpinstituciniame pasitarime išreikštą poreikį aptarti Nutarimo projektą su socialiniais partneriais, Asociacija prašo Energetikos ministerijos organizuoti pasitarimą, kuriame būtų galimybė aptarti pateiktas pastabas bei įvertinti Nutarimo projekto tobulinimo galimybes.**

Pagarbiai

Lietuvos inovatyvios energetikos ir prekybos asociacija
Prezidentė
Kristina Čeredničenkaitė
mob. tel.: +370 652 03 993
kristina@liepa.lt

